І чужому научайтесь
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-3740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 47. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 11-го БЕРЕЗНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS WEDNESDAY, MARCH 11, 1964 THURSDAY, MARCH 5, 1964 . No. 47. VOL. LXXI.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОПОНУЄ КРАЙОВУ КОМІСІЮ В СПРАВАХ АВТОМАТИЗАЦІЇ

ПРЕЗИДЕНТ ВИСЛАВ КОНҐРЕСОВІ ЗВІТ З АНАЛІЗОЮ ПРОБЛЕМИ БЕЗРОБІТТЯ

Вашинґтон. — Президент Джансон вніс до Конґресу пропозицію в дні 9-го березня, щоб зорганізувати Крайову Комісію в справах автоматизації праці та технологічних змін, які тепер заіснували в промислі. Ця Комісія мала б складатися із 14-ох членів з-поза урядових кол і її завданням було б вивчати темп технологічних змін та ті всі проблеми, які створюють ті зміни й шукати за засобами, щоб щораз то нові технологічні зміни виходили в добро робітникам і промислам. Разом із цим пляном Президент переслав до Конґресу подрібний звіт про поточні проблеми у зв'язку з робітними силами країни. Між цими проблемами є плян, як поборювати надмірне безробіття та інші проєкти на поліпшення стану на ринку праці. В цьому звіті про стан робітних сил найважливіше місце займає проблема відношення між загально - освітнім вихованням і фаховою освітою та безробіттям. І так представлена Департаментом Праці аналіза виявляє, що загальна освіта вможливлює учневі скорше дістати працю, як фахова освіта на нижчому рівні. Числа в тій справі говорять таке: В квітні минулого року між випускниками середніх шкіл (гай скул) без фахового вишколу було тільки 4% безробітних, [illegible] між випускниками [illegible] вирічної народної школи, [illegible] кі крім того мали ще й фаховий вишкіл, число безробітних становило 7%. Але звіт підкреслює, що фаховий вишкіл має велику вартість при здобутті варстату праці, але та фаховість повинна бути оперта на середній загальній освіті (гай скул). Потребу якнайвищої загальної освіти стверджують ще й такі факти: Між робітниками, що не мали закінчених коледжів, але які мали фаховий вишкіл, аж чотири п'ятих заявили, що їм цей фаховий вишкіл став в пригоді при здобутті праці. Три п'яті з цієї самої категорії робітників заявляють, що вони ще й тепер користають із свого фахового вишколу. Треба підкреслити, що кожний шостий робітник із фаховим вишколом здобув його під час військової служби. Із Звіту виходить, що робітництво мало користає з того перевишколу, що його організують деякі великі компанії, бо цей перевишкіл найчастіше обмежується до адміністраційної ділянки. У звіті підкреслюється і те, що негритянське населення не має можливости використати свій вишкіл і свою освіту. І тому то число безробітних між неграми в останній декаді було двічі більше, як між білими. Ця справа зовсім не поліпшується, як виказує найновіша статистика. Президент Джансон в своєму звіті Конґресові заявляє, що він старається про те, щоб вповні використати робітні сили країни для розвитку крайової економіки. Тому Президент вже давніше оголосив проєкт боротьби проти убозтва в цій багатій країні. Треба змагати до того, щоб технологія виходила на добро населенню, щоб із добробуту в цій країні користали всі, а не тільки частина її населення.

Департамент Оборони домагається $190 мільйонів на цивільну оборону

Вашинґтон. — Департамент Оборони не відкидає пляну побудувати протирадійні сховища, хоч Сенатська Підкомісія Збройних Сил, очолювана сенатором-демократом зі Вашинґтону, Генрі Джексоном вирішила відкласти справу призначення на оборону суми $ 190,600,000. Треба пригадати, що палата схвалила вже цю суму, за яку мали б будувати сховища для шкіл, шпиталів, інституцій, що займаються космічними справами. Пентаґон заявив, що він старатиметься зужити призначені суми на будову сховищ. Сенатор Джексон гадає, що будова сховищ повинна бути пов'язана зі справою далекосяжних ракет. Справа цивільної оорони досі не є вияснена в ЗДА, і Конґрес не радо призначає фонди на цю ціль.

Плянують зменшити вік покликуваних до військової реєстрації

Вашинґтон. — Автори проєктів, як поборювати убогість в цій країні, плянують зменшити вік покликуваних до військової реєстрації, який тепер визначений на 18-ий рік. Проєктодавці говорять, що юнаки повинні б реєструватись у військових комісіях вже в 16, або найвище в 17-му році життя. Треба підкреслити, що не йде тут про вчаснішу військову службу, тільки про вчаснішу реєстрацію. Покищо президент Джансон не дав ще згоди на цей плян. Під час цієї реєстрації можна б було ствердити, яка молодь не має ще праці і не має фахового вишколу до неї. Згідно з пляном мали б організувати Корпуси Праці з молоді у віці між 16-им і 21-им роком життя. Там юнаки навчалися б загальної освіти і крім того відбували б вишкіл праці.

Засуджені за викрадення молодшого Сінатри вносять апеляцію

Лос Анджелес. — Адвокати засуджених за викрадення сина Френка Сінатри старшого конферували з родинами злочинців і вирішили внести опеляцію від засуду, уважаючи, що він є завеликою карою. Адвокат 23-річного Джозефа Емі́слера Джордж Форд сказав, що ця надмірна кара досмертної в'язниці і ще 75-річної тюрми „є неможлива, бо виходить поза змисли реального". Так думає і родина 23-річного Беррі Кінена, який дістав таку саму кару, та рідня 42-річного Джана Ірвіна, якого чекає кара 75-річної тюрми. Ірвін не брав участи у викраденні, тільки був посередником в справі окупу, який злочинці дістали від старшого Сінатри в сумі 240.000.

В АМЕРИЦІ

● **Державний секретар** Дін Раск сказав в Медісон, Висконсин при відзначуванні 100-річчя ІМК-и, що деякі маленькі порозуміння з СССР зовсім не свідчать про те, що існують які-небудь вигляди на те, щоб можна було осягнути порозуміння у важливих проблемах, які цікавлять ЗДА і Совєтів. Раск заявився проти допущення комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй і сказав, що ЗДА змагають до того, щоб виграти війну в Південному В'єтнамі.

● **Дослідний Центр Крайової** опінії перевів опитування і ствердив, що 53 відсотки опитуваних плакали, коли довідалися про вбивство президента Кеннеді 22 листопада минулого року. Але майже всі опитувані домагалися справедливого суду над вбивником Освалда.

УНС У 150-РІЧЧЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, СВОГО ПАТРОНА

В понеділок 9-го березня сповнилося точно 150 років з дня народження найбільшого Сина України та борця за волю і справедливість для всіх людей в світі, Тараса Шевченка, пламенне слово якого було спонукою для створення Українського Народного Союзу в Америці. Тому й вважається Тарас Шевченко патроном цієї організації. Від самого початку свого існування УНСоюз живе духом Шевченка, працює й розвивається під знаком його волелюбних ідеалів. Не диво, що вкоротці після того, як УНСоюз набув в Кетскильських горах біля містечка Керґонксон свою оселю, названу „Союзівкою", там на найкращому місці поставлено пам'ятник Тарасові Шевченкові у виконанні померлого недавно світової слави українського скульптора Олександра Архипенка. Пам'ятник Тарасові Шевченкові на Союзівці був рівночасно великою заохотою для заініційованої УНСоюзом і тепер здійснюваної всією Українською Громадою в Америці акції поставлення пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні. Тим часом, від 1957-го року, в якому в червні відкрито пам'ятник Тарасові Шевченкові на Союзівці, кожного року члени Головного Екзекутивного Комітету й Культурної Комісії УНС відвідують Союзівку та складають китицю квітів біля пам'ятника свого патрона. Так сталося і цього року, у 150-річчя з дня народження Тараса Шевченка. У понеділок, 9-го березня, відвідали Союзівку члени Головного Екзекутивного Комітету і Культурної Комісії УНС, в товаристві репрезентанта української культури з Европи, проф. д-ра Олександра Кульчицького, який тепер перебуває на відвідинах в ЗДА, та поклали перед пам'ятником Тараса Шевченка китицю квітів, згадуючи його „не злим, тихим словом". На фотознімці, після покладення квітів біля пам'ятника Тарасові Шевченкові на Союзівці в саму 150-річницю з дня народження, 9-го березня 1964, стоять (зліва): ред. А. Драґан, гол. секретар УНС д-р Ярослав Падох, гол. предс. УНС Йосип Лисогір, гість з Европи — проректор Українського Вільного Університету проф. д-р Олександер Кульчицький, постійний мешканець Союзівки Степан Дембіцький та управитель Союзівки Володимир Квас. Гол. касир УНС Роман Слободян та управитель Союзівки Данило Слободян, які звичайно в таких церемоніях беруть участь, цим разом неприявні, перебуваючи на короткому відпочинку.

Важлива подія у Венесуелі впродовж 133-річної історії

Каракас, Венесуеля. — В середу 11-го березня має відбутися найважливіша подія в 133-річній історії цієї республіки: законно вибраний президент Венесуелі Ромульо Бетанкурт має передати владу під час інавґураційної церемонії законно вибраному президентові Равлеві Леоні. Ліві терористи, які два роки вели підривну боротьбу проти законної демократичної влади покищо припинили свої дії після виборів в дні 1-го грудня минулого року, коли вибирали були нового президента. Можливо, що ліві елементи, ведені комуністичною Кубою, знов піднесуть голову, щоб сіяти анархію в цій країні, де перемагає демократизм, але в середу відбудеться важлива подія, на яку прислали своїх представників аж 40 держав. Американську делеґацію очолює секретар внутрішніх справ Стюарт Л. Юдол. Дехто гадає, що Вашинґтон повинен був вислати на цю параду державного секретаря Діна Раска або головного прокуратора Роберта Кеннеді, бо президент Бетанкурт був близьким приятелем покійного президента Кеннеді, а Венесуеля — це взір співпраці в рямках Союзу для Поступу. Почуття гордости відчувається в столиці ВенесуеліКаракасі з приводу такої звичайної в інших державах події, як інавґурація нового президента.

„З ранніх весен" — книжку вибраних поезій Зореслава видано в Ню Йорку

Ню Йорк. — Заходом і накладом „Карпатського Союзу" та приятелів літературної творчости відомого закарпатського поета Зореслава, автора збірок „Зі серцем у руках" (Ужгород, 1933) та „Сонце і блакить" (Ужгород, 1936) появилася тут на книжковому ринку книжка його вибраних поезій п. н. „Із ранніх весен". До цієї нової книжки Зореслава, під яким то літературним псевдонімом виступає відомий закарпатський священик, чернець - василіян о. Севастіян Сабол, данедавній душпастир в церкві св. Юра в Ню Йорку, тепер у Бінґгемптоні, Н. Й., увійшли здебільша його вірші із двох перших його збірок, виданих між двома світовими війнами в Ужгороді, що привернули були увагу української літературної критики і здобули йому одно з перших місць не тільки в закарпатській, але і в усій західньоукраїнській поезії. Крім віршів із збірок „Зі серцем у руках" та „Сонце і блакить" до збірки „Із ранніх весен" увійшли також вірші, що врятувалися із поетичного доробку, написаного під час війни і після неї, як також деякі вірші, створені в ЗДА. Книжка вибраних поезій Зореслава попереджена портретом автора і статтею Богдана Кравцева про „Поетичний світ Зореслава" з біографічними даними про автора та характеристикою окремих етапів його поетичної творчости. Видана збірка в мистецькій обкладинці Якова Гніздовського.

● **Королева Фридерика**, дружина померлого в минулу п'ятницю грецького короля Павла І-го, яка має тепер тільки 47 років, перебувала останні дні й ночі при ложі свого важко хворого чоловіка. Смертельно втомлена і пригнічена вона вперше появилась прилюдно, прийшовши до т. зв. Залі Трофеїв в королівському палаці, де лежить домовина з тілом короля, перед яким дефілюють тисячі громадян. Короля похоронять на цвинтарі королівської родини в місцевості Татой за 16 миль від Атен.

Президент ЗУАДК стискає руку Президентові ЗДА

На фотознімці — президент Злученого Українського Американського Допомогового Комітету та голова Головної Контрольної Комісії УНСоюзу д-р Володимир Ґалан (зліва) стискає руку президентові З'єднаних Держав Америки Линдонові Б. Джансонові, дякуючи йому за його прихильне відношення до українських переселенців та до справедливої зміни іміґраційного закону. Нагоду для цієї зустрічі дала конференція репрезентантів добровільних допомогових аґенцій, яка відбулася в Білому Домі у Вашинґтоні 13-го січня 1964-го року у зв'язку з урядовими заходами для змін та поліпшень еміґраційного закону.

У Ґабоні французькі цивілісти острілювали американську амбасаду

Лібрвіль. — Вночі з неділі на понеділок вибухла перед будинком американської амбасади в столиці муринської республіки Ґабон, бомба, а в понеділок 9 березня два европейці острілляли з вікна автомашини типу „Сімка" будинок амбасади. Свідком тієї сцени був шарже д'афер американської амбасади Вільям Кортні. Американські кола виразно вказують на тамошніх французьких мешканців, як спричинників тих атентатів. Французи в Ґабоні, що був раніше французькою колонією, озлоблені на Америку, яка буцім-то підтримувала ворохобників проти диктаторського режиму президента Леона Мба. Той переворот стався в минулому місяці, але французи вислали туди військо, яке криваво здавило бунт і привернуло до влади президента Мба. Ґабон дістав незалежність 17 серпня 1960 року. Французів є там коло 6.000. Американський амбасадор Чарльз Дарлінґтон запротестував особисто перед президентом Мба проти отих атентатів на американську амбасаду та поїхав до французького амбасадора Поля Куссерана і разом з ним оглянув сліди від куль, які понищили фасаду будинку та повибивали вікна. Французький амбасадор висловив свій жаль і обурення, але заявив, що він „не командує' білими в Ґабоні.

На Кіпрі стрілянина чергується із спробами замирення

Нікозія. — В минулу неділю греки звільнили тільки 49 турків, схоплених раніше і затриманих як закладників, коли турки рахують, що греки насправді схопили 207 турків. Турки обвинувачують греків, що ті вбили всіх інших. З свого боку турки звільнили 228 греків, а 55 ще перебувають в турецьких руках, як „закладники". Оґірчення з приводу здогадного вбивства закладників причинилось у великій мірі до вибуху нової стрілянини в різних кіпрських містах, головно в містечку Пафос, при чому згинуло там шість греків, а 23 були ранені. Турки твердять, що з їхнього боку відкрито вогонь по греках тоді, коли якийсь грек застрілив турецького листоношу. Індійський генелал Прем Сінґ Гіяні, призначений генеральним секретарем Об'єднаних Націй У Тантом на команданта міжнародного війська а Кіпрі, разом з британським генералом Ричардом Карвером і кіпрсько-грецьким міністром внутрішніх справ Ґеорґіядесом перевели довгу нараду, як запобігти таким вибухам громадянської війни між цивільними грецькими і турецькими мешканцями Кіпру. Тим часом покищо одна тільки Швеція погодилась виразно на участь у тому міжнародному війську. 5 інших країн, до яких звернувся У Тант, або відразу відмовились, або ще не дали остаточної відповіді. У згаданій місцевості Пафос кількакратно поновлялась стрілянина.

Греція в жалобі — готується до похорону короля

Атени. — Греція в глибокій жалобі у зв'язку з смертю в менулу п'ятницю надзвичайно популярного там короля Павла І. Молодий король Константин особисто керує приготуванням до похорону, що відбудеться в найближчий четвер. Велику трудність у приготуваннях на приїзд багатьох коронованих і некоронованих голів держав спричинив факт, що недавно помер маршал грецького двору, який був фахівцем дипломатичного протоколу та знав, як влаштовувати такі прийняття і де приміщувати таких високих гостей. У зв'язку зі з'їздом голів держав і інших державних мужів і дипломатів будуть напевне переведені й ділові наради в різних міжнародних справах. Так, наприклад, загально вважають, що приїзд н похорон короля Павла кіпрського през. Макаріоса буде використаний для обмірковання кіпрської справи. Можна сподіватися, що приїзд до Атен колишнього президента Трумана, якому товаришуватимуть дружина президента Джансона й кількох політиків, буде використаний для переведення в Атенах нарад над дальшими грецько-американськими взаєминами, що на них кинули поважну тінь недавні антиамериканські демонстрації в Атенах, при чому спалено було фіґурку, що представляла президента ЗДА Джансона. Греки закидають Америці, що вона взяла сторону Туреччини у справі Кіпру.

Король Павло І

ЗДА ПЕРЕВОДЯТЬ РОЗВІДЧІ ЛЕТИ НАД КОМУНІСТИЧНИМ КИТАЄМ

Гонґ Конґ. — Американські кореспонденти стверджують, що ЗДА вже від кількох років збирають докладні інформації про комуно - китайський військовий та господарський потенціял, при чому головну ролю грає тут — летунство. За американськими газетами в останньому часі летунську розвідку переводять машини РБ 57Ф. „РБ" — це знак „розвідчих (реконнесансових) бомбовиків". Первісний тип РБ-57 був щораз поліпшуваний і РБ 57-Ф є кращим виданням попереднього РБ 57-Д. Ці машини куди кращі за У-2, які впродовж кількох років переводили розвідчі лети над Совєтським Союзом, поки 1 травня 1960 року Совєти не збили такий американський літак глибоко над совєтською територією, після чого президент Айзенгавер заявив, що більше таких летів Америка не проводитиме над територією СССР. Президент Кеннеді потвердив цю заяву, але у відношенні до комуністичного Китаю такого зобов'язання Америка не приймала. РБ-57Ф має ту перевагу над У-2, що летить швидше, має могутні два мотори, замість одного, у випадку дефекту в одному моторі не потребує знижувати лету й наражуватись на обстріл протилетунською артилерією ворога (що саме й було причиною катастрофи літака У-2, пільотованого Франсісом Поверсом) та вивінований у куди кращі й прецизніші фотоапарати. РБ 57-Ф має також засяг на 5.000 миль, зате не може летіти у такій великій висоті, як У-2. Однак РБ 57-Ф стоїть багато нижче найновішого типу американських далекосяжних стежних і розвідчих військових літаків А-11, які всилі летіти із швидкістю 2.000 миль на годину, себто завдяки своїй швидкості є недосяжні для протилетунської артилерії чи навіть протилетунських ракет. Первісний модель Б-57 був сконструйований в Британії і служив британській збройній силі, як бомбардувальник. Американські чинники виявили деякі подробиці удосконаленого типу того літака, але не подали його світлини. Комуно - китайський уряд багатократно ремствував на порушування американськими машинами китайської повітряної суверенности. За твердженням американської преси більшість отих розвідчих летів над китайським суходолом переводять вільно - китайські пілоти, які перейшли довгий відповідний вишкіл на таких американських машинах.

ЗДА маніфестують в Південному В'єтнамі підтримку режиму ген. Хана

Сайґон. — Секретар оборони Роберт МекНамара, голова шефів об'єднаних штабів ген. Максвелл Тейлор, генерали Пол Гаркінс і Вільям Вестморленд та високі урядовці з почоту МекНамари товаришили південно - в'єтнамському прем'єрові генералові Нгуєн Ханові в інспекційній подорожі до різних південно-в'єтнамських місцевостей. Здебільша вони летіли гелікоптерами і в кожній такій місцевості зупинялись тільки так довго, щоб маніфестувати свою прихильність і підтримку для генерала Хана. За твердженням американських кореспондентів — та подорож пригадувала американську передвиборчу кампанію з приєднюванням собі населення такими засобами, як стискання рук, короткі розмови з зустрічними „сірими людьми" і т.п. засоби пропаганди. Члени американської делеґації, яка тепер перебуває в Південному В'єтнамі признавали отверто, що вони хочуть підтримати авторитет режиму генерала Хана в очах широких кіл південно - в'єтнамського громадянства та відстрашити його військових суперників від спроби якогось нового військово - державного перевороту. Однак водночас МекНамара і інші члени його гурту мали вже змогу перевірити, що воєнна ситуація в Південному В'єтнамі дійсно дуже поважна і що навіть в ряди керівних південно - в'єтнамських кіл у Сайґоні закрались сумніви, чи можна буде виграти ту війну проти комуністів.

На Занзібарі „знаціоналізовано" всю земельну власність

Найробі, Кенія. — З Занзібару отримано вістку, що тамошній, насичений комуністами уряд, проголосив націоналізацію всієї приватної земельної власности, однаково фарм, як плянтацій. Зрештою, цілий Занзібар має територію на 640 кв. миль, а її головним предметом продукції є ванілія із близько 5 мільйонів дерев, придатних головно для продукції французьких парфум. „Знаціоналізовано" теж який десяток приватних клюбів, власниками і членами яких були передусім білі мешканці того острова, араби й европейці. Теперішній занзібарський уряд—суто-муринський, складений із автохтонів, вороже наставлених однаково до арабів, як західніх европейців. „Удержавлення" цих клюбів буде, мабуть, рівнятися їх ліквідації та використання їхніх будинків і всього влаштування на інші цілі.

У СВІТІ

● **У Франції** були в минулу неділю вибори до так званих генеральних рад в 90 департаментах, себто адміністраційних округах. Половину радних вибіраються що три роки на час шістьох років. Тепер обірали 1,515 радних. За французькою конституцією і традицією департаментовими радними можуть бути також міністри й інші видатні політики. З-посеред 9-х членів уряду де Голя шість міністрів обрано в минулу неділю, а про вибір решти трьох рішатимуть вужчі вибори в найближчу неділю.

● **В Ізраїлі** завелась публічна дискусія про те, чому теперішні кордони Ізраїлю такі вузькі і чи не можна було в 1948 році, коли проголошено ізраїльську державу, мати більшу територію. Колишній прем'єр Давід Бен Ґуріон заявив у пресовому інтерв'ю, що коли б шефом штабу ізраїльської армії був тоді генерал Моше Даян, пізніший шеф штабу а тепер міністер хліборобства, то він був би здобув на арабах більшу територію. Проти того закиду на адресу тодішнього шефа штабу генерала Якова Дорі, який є тепер президентом Інституту технології в Гайфі, висупили високі військовики і політики, які стверджують, що саме Бен Ґуріон наказав відворот ізраїльського війська з частини зайнятої території і що він втручався шкідливо до воєнних операцій проти арабів.

● **Адам Рапацький**, міністер закордонних справ комуністичної Польщі виступив в четвер 5 березня ц. р. з меморіялом, в якому він пропонує „замороження" всієї атомової зброї на території Центральної Европи, значить Західньої і Східньої Німеччини, Чехословаччини і Польщі. Здійснення такого пляну, мало б, на думку Рапацького, далекосягле значення, бо воно причинилося б до стабілізації в Европі і було б важливим кроком на шляху до загального роззброєння.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Нищать уже й шевченкознавство

Совєтські газети, друковані українською мовою, широко розписуються про те, якою то любов'ю й пошаною користується Тарас Шевченко і його творчість збоку комуністичної партії, як вона піклується його спадщиною, як сприяє розвиткові його шанування серед . . : українського народу. Зокрема прославляють в совєтських газетах московський режим на Україні за те, що створив усі можливості для всебічного, мовляв, поглиблення шевченкознавчих студій, — вивчення біографії і творчости Шевченка.

Українська наука на еміграції зробила вже багато для того, щоб розкрити забріханість таких пропагандивних писань, доводячи фактами й конкретними даними, як всесторонньо і як нахабно втручається комуністичний режим у вшановування творчости великого українського поета, як фальшує і спотворює його думки й ідеї, факти з його біографії й оточення. Зокрема, доосновно висвітлено останніми роками той факт, що за совєтської влади творчість Шевченка зазнала куди гострішої цензури, як зазнавала вона за царського режиму. Тож, починаючи з 1950-го по 1962-ий рік, в усіх совєтських виданнях „Кобзаря" викреслено вірш Шевченка „Як би то ти, Богдане п'яний" із засудженням Переяславської угоди і, крім того, з багатьох видань у різні роки викреслювано такі поеми Шевченка, як „Розрита могила"; „Стоїть в селі Суботові"; „Великий Льох"; „Заступила та чорна хмара" і багато інших, у яких Шевченко відкрито виступав проти Москви, як поневолювача України.

Цензуруючи „Кобзар" і фальшуючи окремі моменти Шевченкової творчости і біографії, совєтські комісари від науки не поминули і шевченкознавчої бібліографії, значить тієї ділянки, що мала б реєструвати все важливіше, що написано про Шевченка і його творчість. У випущеному наприкінці минулого року видавництвом Академії Наук в Києві, опрацьованому співробітниками київської Державної Публічної Бібліотеки двотомовому покажчику „Т. Г. Шевченко — Бібліографія літератури про життя і творчість 1839 - 1859" спрепаровано цю нібито наукову працю так, що з неї вийшла справжня пародія на шевченкознавчу бібліографію. Матеріял для цієї бібліографії підібрано здебільша для цілей пропаганди і комуністичного виховання, з виключною метою висвітлити „основи марксо - ленінського розуміння творчости Шевченка".

У висліді такої тенденційної настанови до названої вище двотомової бібліографії, що має охоплювати шевченкознавство за 120 років, не попали прізвища і праці найвидатніших українських шевченкознавців, дуже важливі, а то й основоположні для досліджень у цій ділянці. Як це довів у своїй доповіді на цьогорічній святочній науковій шевченківській конференції НТШ в Ню Йорку Б. Кравців, до цієї бібліографії не ввійшли прізвища і праці понад 30 українських шевченкознавців, в тому числі таких відомих і заслужених для вивчення і правдивого інтерпретування творчости Шевченка, як Дмитро Антонович, Леонід Білецький, Павло Богацький, Іван Брик, Осип Гермайзе, Михайло Грушевський, Володимир Дорошенко, Дмитро Дорошенко, Сергій Єфремов, Павло Зайцев, Богдан Лепкий, Олександер Лотоцький, Лука Луців, Володимир Міяковський, Євген Юлій Пеленський, Степан Сірополко, Степан Смаль - Стоцький та ін. Крім того немає в цій бібліографії десятків праць згаданих у ній авторів, тільки тому, що ті праці подають національне розуміння творчости Шевченка. Так виглядає видана в нібито незалежній і суверенній Українській ССР бібліографія українського шевченкознавства. З цього виходить, що московські сатрапи і їхні цензори та комісари від науки в Києві поставили собі завдання не тільки цензурувати і фальшувати те, що Шевченко написав, але і викидати з українського наукового доробку все те, що про Шевченка написали найвидатніші українські науковці, нищачи таким чином правдивий образ Поета й ідеї його творів у свідомості українського народу.

Що такого роду тенденції і замахи засуджені на неминучу невдачу, підкреслювати не доводиться. Проте, треба усвідомити основно на прикладах такого трактування в совєтській науці Шевченка, як насправді ставиться Москва та її вислужники до Шевченка та його творчости.

Терор учнів проти вчителів

Американська преса зароїлась вістками про акти побиття вчителів учнями як про явище, що почало набирати масових розмірів. Від березня минулого року, за один рік, в самих тільки нюйоркських школах мало місце кругло 75 таких жалюгідних актів терору середньошкільників проти своїх педагогів, однак члени нюйоркської Шкільної Ради стверджують, що багато подібних випадків не зареєстровано, бо самі жертви атак їх замовчали. Впродовж одного лише дня, у п'ятницю минулого тижня, зареєстровано в Ню Йорку 5 таких випадків.

Докладний розгляд окремих подій кидає похмуре світло на духовий стан сучасної середньошкільної молоді, на її поведінку та моральний рівень. Один юнак відмовляється зняти в клясі капелюх з голови, а коли учитель картає його за це, кидається на вчителя з п'ястуками. Інший учень, під час шкільної науки, знайшовши двері кляси зачиненими, гатить ногами в двері, а коли вчитель висловлює тому учневі догану, б'є його. Ще інший, коли вчитель звелів йому підняти перевернене крісло, відповідав: „підніми сам", і цей діялог кінчився фізичною атакою проти вчителя. Найбільше таких випадків трапляється у зв'язку із занадо вільною поведінкою хлопців і дівчат, які затратили почуття пристойности і дістають критичні завваги збоку вчителя. Жертвами побоїв стають не тільки вчителі, але й учительки. У більшості випадків не спричинено шкоди для здоров'я жертв, але є й такі, які вимагають шпитального лікування. В багатьох випадках кінчиться на догані напасникам, деяких переводять із одної школи до другої і лише в дуже рідких випадках справу передається поліції, яка інколи окреслює справу, як „молодечий злочин", але з-правила відсилає винуватців додому.

На основі статистики можна ствердити, що найбільше отаких брутальних учнів походить з розбитих родин, в яких учень не має батька, або придивляється таким сценам повного розладдя між батьком і матір'ю, що затрачує до них пошану. Брак авторитету батьків породжує затрату поваги до вчителів. Повний брак дисципліни між середньошкільниками базується на свідомості їх безкарности. Від дитячого садка по останній рік середньої школи супроти учнів не стосується не тільки фізичної кари, але й дисциплінарних кар, відомих у західньоевропейських школах.

Пального до того вогню долила загострена кампанія муринсько - порторіканських організацій проти дійсної чи здогадної расової дискримінації в шкільництві. Поруч із слушними закидами — ведеться демагогічні атаки проти шкільних управ у різних американських містах, проти директорів і вчителів шкіл, яким закидається брак виховних та фахових здібностей. Ясно, що все це підриває авторитет шкільної адміністрації та педагогічного складу.

Очевидно, що не без вини й шкільні управи та й самі вчителі. Переповнені кляси, низький рівень знання багатьох учителів, невміння поводитися з учнями, байдужість чи навіть заляканість багатьох вчителів — викликають погану реакцію збоку учнів. Проблема оздоровлення цих відносин тісно зв'язана з проблемою ревізії системи навчання та виховання молоді в ЗДА і вимагає більшої уваги збоку влади до цієї справи.

Мирослав Прокоп

НАЦІОНАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ ПЕРЕДУСІМ

Від минулого року, коли почався відкритий конфлікт між Москвою і Пейпінґом, у світі, що був поділений на два виразні табори, утворилось зовсім нове становище. Поодинокі народи обох таборів почали дедалі сміливіше йти власними шляхами, чимраз менше оглядаючись на те, що скажуть у Вашинґтоні чи у Москві. Треба сподіватися, що цей процес буде ще більше поглиблюватися.

Перші, звичайно, почали унезалежнюватись від московського керівництва китайці. До речі, їхнє унезалежнювання, чи радше конфлікт з Росією, є власне виразником протесту проти політики Москви, себто її намагань підкорити собі інші народи, наставляти в їхніх урядах своїх людей, усувати неслухняних, словом — верховодити. Правда, перед китайцями збунтувались ще в 1948-му році югослави, а пізніше альбанці, але за Югославією став Захід, а за Альбанією Китай. Тепер тенденції унезалежнюватись від московських прикажчиків виявляють покірні донедавна румуни, поляки, угорці і навіть чехи. Звичайно, зовсім зірвати з Москвою її сателіти не зможуть, бо сама географія присуджує їх жити у сфері російських імперіяльних впливів, але все таки існують різні ступні залежности слабшого від сильнішого.

Процес послаблювання позицій Москви серед країн комуністичного бльоку, а водночас з тим внутрішні, головно господарські, труднощі Совєтського Союзу мають дуже інтересні наслідки на Заході. Доти, поки Москва беззаперечно панувала поза залізною заслоною, небезпека совєтської аґресії об'єднувала вільні народи, змушувала їх оглядатися на Вашинґтон і його керівництву часто підпорядковувати також свої національні інтереси.

Тепер становище інше. У той час, коли у Вашинґтоні беруть до уваги можливість наступу на Північній В'єтнам, коли Америка хоче всіма засобами ізолювати Китай і Кубу, — де Ґоль пропонує невтралізувати всі колишні провінції Індо - Китаю, отже і В'єтнам, нав'язує дипломатичні взаємини з Пейпінґом і плянує впровадити китайців до Об'єднаних Націй, а такі союзники Америки, як Англія, Італія, Еспанія і ця ж таки Франція, поширюють торговельні взаємини з Кастром. Коли американці протестують, англійський голова уряду каже, що британці завжди жили з торгівлі, і що тепер мусять торгувати; сама ж Америка продає пшеницю Совєтському Союзові. А західньонімецький канцлер заявляє, що німці не уявляють собі взаємин з Америкою інакше, як на базі повного партнерства.

Так, отже власні національні інтереси починають чимраз виразніше рішати про політику різних народів, які ще донедавна підпорядковували свої вимоги міжнародній спільноті, до якої вони належать добровільно чи з примусу. Звичайно, не йдеться тут про те, які результати дасть така політика. З одного боку є очевидним, що всяке унезалежнення сателітів Москви від її наказів вийде тим народам на здоров'я. Але, з другого боку, важко сказати, чи, наприклад, на довшу мету оправдає себе політика Франції. Бо послаблення Совєтського Союзу, яке дає їй більшу свободу рухів, не мусить бути тривалим явищем. Знов же намагання де Ґоля вести самостійну політику в різних районах світу він не завжди зможе підтримати ефективною французькою силою, бо для того Франція заслаба. Як би, однак, не вийшло, сучасні процеси по обох сторонах залізної заслони повчають, наскільки кожний здібний до життя народ веде свою політику в першу чергу згідно з тим, чого вимагають його національні інтереси.

За наше власне розуміння українських національних інтересів

Згадані процеси дуже повчальні для кожного народу, зокрема для нас, бо вони вдаряють у деякі повоєнні ілюзії, які широко плекались, а подекуди ще й досі не перевелись в думанні українців.

До таких ілюзій треба, між іншим, зарахувати уявне переконання деяких українців, начебто західня політика відзначалась принциповим антикомунізмом чи принциповою ворожістю до Росії. Тим часом життя повчає, що вільні народи доти вороже ставляться до комуністичних систем, поки важають, що ті системи загрожують їхнім національним інтересам. Тому західня людина може морально підтримувати аспірації поневолених народів, але там, де йдеться про її власні інтереси, вона сідає за один стіл з Хрущовим. Найкращим прикладом цього є, власне, де Ґоль, про якого у нас донедавна поширювали міт, як про єдиного, мовляв, західнього державного мужа з антикомуністичним хребтом, у протиставленні до таких, ніби, м'яких людей, як Раск та інші. Тим часом цей же де Ґоль перший відкриває Мао Тсе-тунґові двері у світ. Що більше, завтра домовиться він з Хрущовим. До Хрущова також залицяється генерал Франко — друге „божище антикомунізму".

Такі українські уявлення породжували й породжують іншу ілюзію, а саме переконання про особливу місію України очолити ввесь антикомуністичний рух усіх поневолених народів, мовляв, тільки тоді, коли з Москви не залишиться „каменя на камені". Україна може стати самостійною державою. Правда, такі українські антикомуністичні й антиросійські „походи" досі багато лиха Росії не вчинили, але зате дозволили нам часто приймати бажане за дійсність, дарма, що воно від дійсности страшенно далеке.

Звичайно, усе це не значить, що ми повинні закинути всякі сподівання на моральну й політичну підтримку вільних народів, або щоб ми вирікались єдности у змаганнях з іншими народами совєтської імперії. Але це значить, що ми повинні реально оцінювати те, чи і наскільки згадані сторонні сили заінтересовані в тому, щоб нам допомогти, отже, наскільки їхні інтереси збігаються з нашими національними інтересами. Це значить також мати на увазі те, чи згадані сили можуть нам допомогти, навіть якщо вони це хочуть зробити.

Якщо ми так будемо дивитися на справи, то зрозуміємо що, наприклад, сьогодні ніяка сторона не збирається іти війною проти Москви, навпаки, хоче з нею договоритися. Зрештою вже тепер, мабуть, ніякий українець не прагне своєму народові війни, отже й атомового знищення.

Якщо ми так будемо дивитися на справи, то зрозуміємо також, що наші інтереси тільки до певної межі збігаються з інтересами інших поневолених Москвою народів, що ми аж ніяк не мусимо узалежнювати української незалежности від незалежности, наприклад, усіх підсовєтських народів Азії, бо й вони цього у відношенні до нас не роблять, і що, з другого боку, сьогодні Україна багато більше заінтересована у тісних зв'язках з такими народами, як поляки, румуни, чехи, словаки, угорці.

Впарі з цим ми зрозуміємо, що на найближчий час український народ і географією і політикою змушений жити в підсовєтській дійсності, що в таких умовах усі його зусилля мусять бути спрямовані на те, щоб перетривати сучасне лихоліття, щоб, значить, оборонити себе передусім від зовнішньої духової культурної русифікації, від виселювання з рідних земель та заселювання України чужинцями. В таких умовах українці поза рідними землями мусять менше турбуватися ґльобальними хрестоносними походами, а більше намагатися різними способами допомогти українському народові в його боротьбі. Також сторонні сили треба оцінювати тільки в одному аспекті: чи і наскільки вони можуть сприяти самообороні української нації.

Петро Одарченко

СВІТОВА СЛАВА ШЕВЧЕНКА

(У 150-річчя з дня народження генія України)

„Щодалі він мов би росте своєю силою, славою, непогасним світлом тієї енергії, що її колись випроменило його серце і яка тепер осяває широкі, день відо дня ширші простори . . .

До всіх народів світу, до цілого людства приходить нині Шевченко . . .

Ось так заборонене колись і каране й мордоване слово поета здобуває нині світове визнання, ось так його поезія переступає сьогодні континенти . . ."

Олесь ГОНЧАР

(I)

Сто п'ятдесят років тому в убогій хаті невільника-кріпака народився Тарас Шевченко. Він у дитячому віці став круглим сиротою і був позбавлений останньої розради — материнської ласки. Перед ним стелився тяжкий тернистий шлях життя: неволя, утиски, злидні, поневіряння, знущання; найтяжчі для поета і маляра заборони писати і малювати; душевні і фізичні тортури, десятиліття солдатчина на далекій чужині, тяжкі хвороби і передчасна — смерть.

Але ніщо не зламало великого поета і великої праведної людини, „не скувало його душі живої і слова живого". Поєднавши в своїй особі талант геніяльного поета і високі якості непримиренного борця за найвищі ідеали людства — за волю, правду і справедливість, Тарас Шевченко переміг зло і темряву, і тепер він, як сонце на небі, освітлює своїм сяйвом усю землю і гріє її теплом своєї палкої душі, сповненої щирої святої любови до людини. Великий національний поет і національний пророк став великим загальнолюдським поетом. „Переносити національне на загальнолюдське — на загальнолюдський грунт — це таємниця генія", — говорив акад. Овсянико - Куликовський, виступаючи з промовою на Шевченківському Святі у 1911-му році.

Високі моральні якості Т. Шевченка, як людини, що зберегла свою гідність, не заламалась в найтяжчих умовах, — це ті якості, що цінять в Шевченкові всі чесні люди. Цю сторону Шевченкової вдачі відзначив і високо оцінив ще за життя поета — в 1858-му році — М. Старов, виступаючи з промовою в честь Т. Шевченка на обіді у графині Н. Толстої. Л. Жемчужніков у своїх спогадах підкреслював доброту Шевченка і його непохитність. Славнозвісний маляр І. Рєпін відзначив свободолюбність Шевченка та його велику гуманність. Шевченко, — каже Рєпін, — „ніколи не був рабом і високо ставив гідність людини . . . Ось зразок подвижника за право і людську гідність". Російський діяч І. Прижов також відзначив гуманність Т. Шевченка такими словами: „Читаючи Шевченка, читачі зрозуміють, нарешті, що у нього і в душі, і в піснях було стільки любови до людини, що її вистачило б на мільйони людей". Стійкість і мужність Шевченка підкреслювали проф. О. Пипін, В. Вересаєв, І. Франко, П. Зайцев, М. Шагінян і багато інших дослідників життя і творчости Т. Шевченка.

Велика любов Шевченка до свого народу, глибокий органічний зв'язок із своїм народом і з багатою українською народною творчістю, висока поетична майстерність та щирість поезії викликали захоплення найширших мас читачів і поставили творчість Т. Шевченка нарівні з найкращими творами світової поезії. Ще в 1840-му році „Литературная Ґазета" писала: „У поезіях Шевченка багато вогню, багато глибокого почуття, скрізь відчувається в них гаряча любов до батьківщини". В 1860-му році журнал „Отечественные Записки" ствердив, що Шевченко „належить до першоклясних поетів слов'янського світу", що його місце поруч із Міцкевічом і Пушкіним.

Нерозривний зв'язок Шевченка із українським народом та з „народною святинею українського життя" — піснею та думою відзначив у 1860-му році видатний російський критик М. Добролюбов. Даючи дуже високу оцінку творчості Шевченка, Добролюбов закінчує свою статтю таким підсумком: „Будучи народно-українськими, вони (твори Т. Шевченка) зрозумілі й близькі кожному, хто не зовсім спотворив у собі найкращі людські інстинкти".

Російський поет Плещеєв підкреслює багатство поетичних образів, глибоку сердечність творів Шевченка та їх могутній вплив на читача. Плещеєв свідчить, що багато людей так захоплюються творами Шевченка, що спеціяльно вивчають українську мову, щоб читати в оригіналі поезії Великого Кобзаря.

П. Куліш і В. Білозерський у своїх промовах над труною Поета підкреслили значення Шевченка для України і для всього людства. „Твої пісні — високе слово правди та любови — не для самого тільки народу", — сказав В. Білозерський і звернув увагу на те, що останню шану великому поетові прийшли віддати діти „різних батьків і різних язиків".

Над труною великого українського поета пролунало щире, сердечне слово поляка Хорошевського, що закликав до любови і до забуття давніх кривд. Російський поет М. Курочкін у своїй промові назвав Шевченка „чистою, чесною, світлою людиною", що своїм „невмирущим словом" висловила „найзавітніші бажання" свого народу.

Великий приятель Шевченка Л. Жемчужніков в українському журналі „Основа" вмістив статтю, в якій писав: „Т. Шевченко — це жива пісня . . . жива туга і плач . . . Він ішов попереду, показуючи і чистоту слова, і чистоту думки, і чистоту життя . . . Він віддав життя своєму народові цілком і до смерти стояв у нього на сторожі . . . Він був сила, що з'єднує нас з народом. Він пробудив нас до нового життя".

Видатний російський критик Аполон Григор'єв у 1861-му році дав глибоку оцінку творчости Шевченка і його значення: „Щодо краси і сили поезії багато-хто ставить Т. Шевченка врівень із Пушкіним і Міцкевічем. Ми підемо далі: у Шевченка сяє та гола краса поезії народної, якої у Пушкіна і Міцкевіча лише іскорки блищать. Натура Шевченкова світліша, простіша й щиріша від натури Гоголя, великого поета України, що поставив себе у фальшиве становище — бути поетом цілком чужого йому побуту російського . . . Шевченко — останній кобзар і перший великий поет нової великої літератури".

Видатні російські письменники, критики, літературознавці, вчені, громадські діячі, такі як Н. Некрасов, Д. Герцен, І. Прижов, О. Пипін, В. Стасов, К. Ушинський, І. Бунін, А. Чехов, Л. Толстой, Н. Златовратський, Д. Тихомиров, К. Станіславський, І. Рєпін, акад. Овсянико-Куликовський, В. Короленко, О. Толстой, В. Вересаєв, акад. Ф. Корш та багато інших ставилися з великою пошаною до Шевченка і високо оцінювали його твори.

КОЛИ УМИРАЮТЬ . . .

Коли умирають лицарі,
Сонце згасає червоно,
Як жива рана.

Озера, річки і калюжі
Густий заливає багрянець.
Скорбота тиняється в чистому
полі,
Шукаючи стежки між люди.
Аж вечір, немов порятунок,
За поли оселі ховаючи,
М'яко ступає землею.
Скидає керею гаптовану,
Плесами стеле.

Тихо в зеніті, де Божі ниви,
Ходить сівач байдужий,
Сіє сліпучі зернини —
Лицарські душі.

О. ЛУВСЬКА

Лука Луців

Т. ШЕВЧЕНКО — СПІВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ СЛАВИ І ВОЛІ

(4)

В 1848 (в Кос Аралі) поет високо цінив поетичне слово, яке не було для нього забавкою чи тільки розвагою:

Ну що б, здавалося, слова . . .
Слова та голос — більш нічого.
А серце б'ється — ожива,
Як їх почує! . . знать, од Бога
І голос той і ті слова
Ідуть між люди!

В своїй останній поезії з 15-го лютого 1861-го року, поет мріяв про те, щоб на тому світі, „над Стіксом, у раю, неначе над Дніпром широким", поставити хаточку і садок кругом хатини розвести та згадати „Дніпро і Україну, веселі села в гаях, могили-гори на степах". Шевченко почав свою поетичну творчість у 1837 році словами „реве та стогне Дніпр широкий", а закінчив її 15 лютого 1861-го року, за 23 дні до своєї смерти, також згадкою про Дніпро, як це бачили ми вище.

Т. Шевченко все своє життя був співцем української слави і волі, він співав про недолю України, кликав своїх земляків до боротьби за українську волю. Чи треба це доказувати, коли майже в кожному творі поета є на це докази:

Я ридаю, як згадаю діла незабуті
Дідів наших. Тяжкі діла! Якби їх забути,
Я оддав би веселого віку половину.
Отака то наша слава, слава України.

(„І мертвим і живим", 1845)

І тому явну неправду пише І. Пільгук в брошурі „Т. Шевченко — поборник дружби російського і українського народів" (Київ, 1961, ст. 12), що український поет нібито „старався збагнути прогресивне значення такої визначної історичної події в історії українського народу, як возз'єднання України з Росією". Хто читає „Кобзаря", той знає, як Шевченко оцінив „акт возз'єднання" України з Росією, це значить Переяславський договір із 1654-го року, але шевченкознавці під російською окупацією обов'язково, треба чи не треба, згадують про це згідно з „Тезами до 300-річчя возз'єднання", що їх видала партійна екзекутива в Києві 1954 року.

Так тепер пишуть в Україні, хоч із Шевченкових творів усім ясно, що український поет мріяв про те, щоб „забулася срамотна давняя година" і щоб „ожила добра слава, слава України".

„ШЕВЧЕНКО — НАШ ПОЕТ І ПЕРВИЙ ІСТОРИК" — П. КУЛІШ

Заспіваю, — розвернулась
Висока могила,
Аж до моря запорожці
Степ широкий вкрили.

(„Гайдамаки", 1841)

Заголовок до цього розділу взято з писання Шевченкового приятеля Панька Куліша в „Основі", за березень 1861-го року. „Шевченко, — писав він, — перше всіх запитав наші німі могили, що вони таке, і одному тільки йому дали відповідь ясну, як Боже слово. Шевченко перше всіх додумався, чим наша старосвітчина славна, і за що проклянуть її грядущі покоління?!

Для правди треба б тут згадати, що перед Шевченком були українські історики-науковці. Істориками були й два найближчі Шевченкові приятелі, згаданий уже П. Куліш і Микола Костомаров. Історію України знали і приятелі Шевченка — Михайло Максимович та Осип Бодянський. Але Куліш не помилився, коли назвав Тараса Шевченка „первим українським істориком", бо Шевченко дивився на історію України зі становища української державности, і як ми згадували вище, „Шевченкова муза роздирала завісу життя народного".

Які історичні праці міг знати Шевченко? На основі його поезій видно, що відома була йому ще в рукописі славна „Історія Русів", твір, написаний наприкінці XVIII стол., що його видав Бодянський у 1846 році. Міг Шевченко знати також „Історію Малої Россії" Дмитра Бантиш-Каменського, яка вийшла в першому виданні ще в 1822-му році. Знав він „Краткую Лѣтопись Малыя Россії" Рубана з 1777 року.

В 1842-1843 роках вийшла в п'ятьох томах „История Малороссии" Н. Маркевича, і Шевченко знав цей твір, бо ще в 1839 році присвятив йому поезію, що починається словами „Бандуристе, орле сизий!" Знав Шевченко й наукові праці з російської історії, автори яких на українські землі дивилися зі становища російської імперії.

У „Великому льоху" українська ворона гостро виступає проти московської ворони, яка могла б похвалитися 12-томовою „Историею государства российского" М. Карамзіна:

А дзуськи вам питать мене! Ви ще й не родились,
Як я отут шинкувала та кров розливала!
Дивись які! Карамзіна, бачиш, прочитали!
Та й думають, що ось то ми! А дзусь, недоріки!
В колодочки ще не вбились, безпері коліки! . .

Читав Шевченко історичні твори з бібліотеки свого вчителя в Академії Мистецтв, Карла Брюлова, історичні романи Вальтера Скота та інші, знав і польські літературні твори з українською тематикою, як С.Ґощинського, М. Гарбовського, Ю. Словацького і М. Чайковського. Але дійсним джерелом знань про українську історію для Шевченка була українська народна творчість, яку знав він із народних уст і зі збірок, що були до того часу появилися, згадати б збірку М. Максимовича з років 1827 і 1834. Про це будемо ще говорити пізніше.

ІСТОРИЧНІ ПОЕМИ ШЕВЧЕНКА

Якої ж ми заспіваєм? . .
На чужому полі
Не співають веселої
В далекій неволі.

(„Давидові псалми", ч. 136.)

Автор розвідки про історичні поеми Т. Шевченка, проф. Д. Николишин, зараховує до історичних такі його поеми: „Іван Підкова", „Тарасова ніч", „Гайдамаки", „Гамалія", „Сліпий", „Іржавець", „Чернець", „Швачка", „У неділеньку у святую", „Заступила чорна хмара" і „Буває в неволі іноді згадаю".

Як бачимо, теми до всіх цих поем взяв Шевченко з козацької доби. Він не цікавився княжою добою, і четверта частина його поеми „Царі", де згадується про завоювання князя Володимира, не має на цілі саму тільки українську історію. Ми не згадуватимемо про Шевченкові твори з чужої історії, чеської „Єретик" і римської „Неофіти", бо завдання нашої праці показати Шевченка — як співця української слави і волі.

Академік Ст. Смаль-Стоцький ставить інакший критерій до історичних поем. На його думку „історичною можна вважати тільки таку поему, що в своїй цілості, від початку до кінця, дає нам суцільний малюнок якоїсь історичної події або доби. Такою є власне поеми „Гайдамаки", „Гамалія", „Іван Гус" (Єретик), „Неофіти". Такими можна вважати поеми „Заступила чорна хмара", „Швачка", „Ой, не п'ється горілочка". Зате поеми „У неділеньку у святую", „Чернець" — я назвав би тільки історично побутовими образками". На думку Ст. Смаль-Стоцького „Іван Підкова" не є історичною поемою; „що в ній є історичного, те можна б також вважати хіба тільки історично побутовим спомином" (ст. 44, 43, 41).

Українська Вільна Академія Наук у ЗДА на 150-річчя народження Тараса Шевченка

На відзначення 150-річчя народження Тараса Шевченка Українська Вільна Академія Наук у ЗДА влаштовує цикл шевченкознавчих конференцій та літературно-мистецьких вечорів. Крім спільної з НТШ урочистої конференції, що має відбутись у Вашингтоні, Д. С., в дні відкриття пам'ятника Шевченкові, Академія влаштовує конференції і вечори за таким пляном:

23 лютого, неділя: відбулась пленарна конференція з доповіддю Ол. Повстенка „Українська архітектура в малярських творах Шевченка". Доповідь була багато ілюстрована діяпозитивами.

8 березня неділя: відбулася пленарна конференція з доповіддями: Петро Одарченко „Шевченко в літературній опінії світу"; — Володимир Міяковський „15 років шевченкознавчої праці УВАН.

14 березня, субота: пленарна конференція з доповіддю Марка Антоновича (з Монтреалу) „Олександер Кониський, як біограф Шевченка".

21 березня, субота: урочиста пленарна конференція. Доповідь Юрія Шевельова „Шевченко і літературні течії 40-х років XIX століття".

28 березня, субота: пленарна конференція з доповіддю Петра Мегика „Малярська творчість Шевченка на тлі його доби". Доповідь буде ілюстрована діяпозитивами.

19 квітня, неділя: пленарна конференція з доповіддями: Олег Кравченюк „Шевченкіяна в ЗДА і Канаді". — Володимир Міяковський „Кирило-методієвська справа Костомарова".

16 травня, субота: літературно-мистецький вечір. У програмі: „Шевченкові заповіти" — у виконанні Йосипа Гірняка (літературне оформлення Юрія Лавріненка). — Шевченківські пісні у виконанні Г. Мінаєв-Андреадіс.

Про всі згадані конференції та вечори своєчасно будуть ще подані повідомлення в пресі.

Управа Академії і Інститут Шевченкознавства

● Шкільна влада і учительські організації займаються проблемою щораз частіших нападів шкільних учнів на вчителів в Ню Йорку. В минулому році було 60 атак учнів на вчителів, а цього року впродовж трьох днів аж 6 разів учні нападали на вчителів.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Галина Андреадіс у Філядельфії

Приїзд Галини Андреадіс до ЗДА, де вона залишається з родиною, на постійно, треба повітати з правдивою просмістю. В її особі тутешнє українське культурно-мистецьке життя збагатилося вартісною одиницею; а серед українських артистів - співаків в Півн. Америці, Галина Андреадіс тепер одна з двох-трьох найкращих.

Автор цих рядків не погоджується з надрукованими на програмці концерту у Філядельфії (і в часописних анонсах) окресленням співачки як „контральто". Вона — правдиве, чисте мецосопрано, з усіми найкращими рисами цього роду голосу: з повним округлим звуком середнього і низького регістру, правильно опертому, та з прегарною, соковитою горою. (Контральто ніколи не може похвалитися такою яскравою горою — зате глибина, темна барва й сила його низьких тонів — „фа", „мі" і „ре" йдучи в низ — інакша, як у Галини Андреадіс). Навіть перехідні тони — Ахілева п'ята співаків! — вирівнані так гарно, що вповні відповідають загальному регістрові голосу.

Своїм голосом Галина Андреадіс володіє вміло, свобідно і цілком по-професіональному. Дякуючи тому вокально-технічна сторона виконування не тільки вповні задовільна, але й більше того: вона на справжній мистецькій висоті. Одне, чого бажалося б в більшій мірі — коли йдеться про ділянку голосової техніки — це більшої розтажимости динаміки: співачка розпоряджає і „форте" і „піяно", але інколи хотілося б ще більшої напруги в силі звука і, особливо — другий екстрем — хотілося б й ніжного піяніссімо.

До цих прикмет співачки треба додати ще одну, дуже важливу: прегарну зовнішність.

У програмі філядельфійського концерту Галина Андреадіс виконала групу пісень чужинецьких композиторів, велику групу оперових арій, та, в другій половині, пісні сучасних українських композиторів та арії давніх, Лисенка і Вахнянина. З цілої програми — автор цих рядків першенство віддав би виконанню арій з „Джіоконди" і „Трубадура".

Дуже бажалося б, щоб співачка, молода, сучасна людина, більше звернула увагу на сучасну вокальну літературу, як чужу, так і — в першу чергу — українську, і то не тільки романічного характеру! Ще в більшій мірі це бажання відноситься до українських оперових арій. З цих, що були в програмі, арія Тарки з „Тараса Бульби" Лисенка — один з найслабших номерів в цій опері, не цікава ані з музичної сторони, ані з вокальної, не дивлячися на всю її (буцім то орієнтальну мелізматику). А ,арії' з „Чорноморців" та „Купала" своїм „духом" і музичним характером в такій далекій, глибокій старині, що їх заміна на арії з сучасних опер збагатила б програму. Сучасна українська музика на стільки цікавіша і вартісніша від минулої, що є обов'язком кожного українського артиста - виконавця представляти її публіці якнайбільше і якнайчастіше.

Ще заввага скерована до всіх концертуючих співаків взагалі: обов'язково давати в програмах концертів в кількох словах, чи двох-трьох рядках, пояснення змісту пісень — чи навіть арій — виконуваних в чужих мовах. Слухач бачить, як під час виконування таких творів міняється обличчя виконавця та чує зміну настрою твору, нічого не розуміючи, чому воно власне так, чи сяк.

Своїм концертом у Філядельфії Галина Андреадіс здобула великий, вповні заслужений успіх. Не сумніваюся, що такий вона матиме завжди й в майбутті. З мистецької сторони цей успіх буде ще більший, коли й „бісп" будуть відповідати загальному поважному рівневі програми цієї незвичайно милої, серйозної й амбітної співачки.

Антін Рудницький

● Секретар Скарбу Даґлес Діллон заявив в Палатній Комісії, що він є проти того, щоб секретар скарбу був одночасно головою Федеральної Резервової Системи.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо в подякою висоту одержаної суми:

СПИСОК ч. 20.

І. Казанівський, Шикаго	$8.00	В. Служало, Бруклин	$1.00
О. Ломацький, С. Спрингс	8.00	В. Кулик, Міннеаполіс	1.00
А. Рибчинський, Омага	8.00	П. Вацишин, Омага	1.00
Г. Грицько, Брайнігвил	4.00	Н. Лисак, Гардфорд	1.00
Н. Монастирський, Філяд.	4.00	К. Ніщук, Балтимор	1.00
А. Коніщак, Йонкерс	4.00	А. Генсуровський, Мін.	1.00
Б. Оленчак, Реґіна	4.00	Е. Піндичук, Скерборо	1.00
А. Стахнів, Сіклервил	4.00	Г. Лозик, Мек Кіс Рако	1.00
М. Кобилянський, — Лонг Айленд Сіті	4.00	П. Онищко, Голсейли	1.00
		М. Марків, Бронкс	1.00
М. Когут, Ню Йорк	4.00	о. М. Борисенко, Філядел.	1.00
З. Стельмах, Ливонія	3.00	М. Мороз, Ню Йорк	1.00
М. Тимків, Філядельфія	3.00	П. Корейко, Бруклин	1.00
Г. Пенко, Шикаго	3.00	М. Микитин, Асторія	1.00
Г. Шкода, Шикаго	3.00	П. Никифорчин, Гарфилд	1.00
В. Пилипів, Шикаго	3.00	І. Мартинович, Вашингтон	1.00
А. Кіцак, Пеорія	3.00	М. Романенко, Седдел Брук	1.00
Е. Гаврилюк, Шикаго	3.00	О. Таратула, Міннеаполіс	1.00
М. Ситій, Бруклин	3.00	В. Роборський, Ютика	1.00
М. Романович, Мідлетавн	3.00	А. Куземко, Ню Йорк	1.00
Т. Овчар, Глендейл	3.00	Н. Вандровський, Джанст.	1.00
П. Цап, Нюарк	3.00	І. Островка, Юніон	1.00
І. Микитка, Едисон	3.00	М. Галиновський, Клифтон	1.00
І. Толочний, Ню Йорк	3.00	М. Смик, Глестенбері	1.00
Е. Андрусяк, Дітройт	3.00	В. Герич, Лонг Біч	1.00
Б. Гнідь, Сомервил	3.00	о. М. Мостецький, Вунсакет	1.00
О. Радиш, Шикаго	3.00	П. Вапро, Елизабет	1.00
М. Убогий, Дітройт	3.00	К. Фалендиш-Хамула	1.00
П. Кіра, Ню Йорк	3.00	А. Гнатов, Мідлтавн	1.00
В. Цетенко, Джерзі Сіті	3.00	І. Модровський, Ірвінґтон	1.00
В. Петрук, Парма	3.00	В. Дикан, Фервію	1.00
Ю. Проктор, Розедейл	2.00	О. Борух, Даніелсвил	1.00
І. Харамбура, Філядельфія	2.00	Г. Басараб, Каледж Пойнт	1.00
А. Гащенко, Трентон	2.00	К. Мирошок, Бруклин	1.00
Ю. Гуриик, Гемтремк	2.00	Л. Попіль, Шикаго	1.00
М. Голубко, Седдел Брук	2.00	К. Мандзенко, Мілвокі	1.00
І. Чипак, Петерсон	2.00	Г. Петровський, Ведерзі	1.00
І. Мазар, Джемейка П.	2.00	С. Мриглод, Нюарк	1.00
О. Бриш, Міннаполіс	2.00	Т. Шерег, Бруклин	1.00
В. Шмулик, Гілсайд	2.00	С. Зеліцка, Шикаго	1.00
І. Клок, Линден	2.00	І. Савчак, Перт Амбой	1.00
М. Коренда, Дітройт	2.00	В. Карпяк, Клівленд	1.00
М. Осадчук, Бофало	2.00	Д. Пасієвич, Філядельфія	1.00
Н. Н. Джерзі Сіті	2.00	М. Дрозд, Пітсбург	1.00
Ф. Кобас, Саґінов	2.00	П. Новак, Шикаго	1.00
М. Яримович, Бронкс	2.00	М. Коваль, Акрон	1.00
А. Процак, Гарфилд	1.00	С. Жила, Клівленд	1.00
А. Соколов, Гемтремк	1.00	С. Паньків, Шикаго	1.00
О. Лупань, Філядельфія	1.00	О. Білоус, Бронкс	1.00
І. Рубич, Сиракюз	1.00	М. Мартинюк, Юніондейл	1.00
П. Савеленко, Ліверпуль	1.00	М. Стецура, Джерзі Сіті	1.00
Л. Гавадзин, Вайон	1.00	А. Фолюсевич, Рочестер	1.00
О. Гуцуляк, Балтимор	1.00	Ю. Дутко, Бруклин	1.00
Ц. Хонтяк, Нюарк	1.00	С. Іваник, Клівленд	1.00
І. Децик, Вилимингтон	1.00	М. Павлуцький, Пенфилд	1.00
М. Цьок, Лінден	1.00	М. Останчук, Шикаго	-.00
Н. Полатайко, Пітсбург	1.00	Н. Кашалаба, Клифтон	1.00

ЛИСТА Ч. 21

П. Пугач, Бофало	$8.00	В. Кериницький, Дітройт	$2.00
Д. Шмаґала, Клівленд	8.00	о. Р. Лободич, Філядельфія	2.00
М. Бахматюк, Рідвуд	8.00	М. Завіський, Бофало	2.00
П. Пайтра, Ню Йорк	8.00	Ф. Струбан, Сімур	2.00
д-р Г. Чвартацький, Йонк.	8.00	М. Головка, Рачестер	2.00
о. А. Кість, Міннеополіс	6.00	Н. Галичин, Йонкерс	2.00
В. Андрух, Пассейк	5.00	Іл. Стеткевич, Дітройт	2.00
Е. Мельник, Ню Йорк	5.00	І. Оберишин, Кю Гарденс	2.00
д-р В. Білецький, Шикаго	4.00	А. Кісломед, Воррен	2.00
Л. Храплива, Ню Йорк	4.00	І. Луник, Джексон	2.00
М. Берец, Рочестер	4.00	о. О. Кобрин, Філядельфія	2.00
О. Оришкевич, Шикаго	4.00	О. Федорук, Ланкастер	1.75
Т. Шкирпан, Заєр	3.00	А. Романюк, Мілвил	1.00
М. Бабій, Дітройт	3.00	Г. Мендак, Лорейн	1.00
П. Коваль, Бофало	3.00	М. Ляшенко, Шикаго	1.00
Н. Мельницький, Бофало	3.00	Д. Стельмах, Шикаго	1.00
О. Михайлюк, Юніон	3.00	Л. Савчинський, Рачестер	1.00
П. Задорецький, Акошік	3.00	Т. Хроноват, Клівленд	1.00
А. Іванюк, Шикаго	3.00	М. Качмар, Асбурі	1.00
П. Баґан, Йонкерс	3.00	П. Гусак, Бавнд Брук	1.00
о. Ю. Менцінський, Брук.	3.00	М. Яцула, Рачестер	1.00
А. Волошин, Маспет	3.00	С. Ватиляк, Шикаго	1.00
С. Савка, Ню Йорк	3.00	С. Бурий, Янгставн	1.00
Д. Луканий, Бронкс	3.00	В. Баран, Джемейка Плейн	1.00
І. Ломак, Толідо	3.00	Д. Гнида, Бруклин	1.00
Д. Онищак, Бріджпорт	3.00	Д. Войтович, Янгставн	1.00
І. Нагорняк, Дітройт	3.00	К. Ших, Стефорд Спрінґс	1.00
М. Косинна, Толідо	3.00	С. Карпа, Гілсайд	1.00
І. Юрчак, Шикаго	3.00	Ю. Павчак, Вейн	1.00
Ю. Шеремета, Сімур	3.00	М. Мельничук, Філядельфія	1.00
С. Кода, Стемфорд	3.00	П. Стаско, Елизабет	1.00
А. Хитрак, Гарфілд	3.00	І. Беневич, Гемтремк	1.00
Д. Вовк, Перт Амбой	3.00	І. Гайдукевич, Флин	1.00
П. Кос, Акрон	3.00	П. Маліцький, М. Вілледж	1.00
В. Шистяк, Л. Айленд С.	3.00	Т. Пастушак, Стемфорд	1.00
Ю. Ференцевич, Дж. Сіті	3.00	М. Мушинський, Янгставн	1.00
В. Осідач, Дірборн	3.00	М. Данко, Гери	1.00
д-р Б. Недільський, Ліма	3.00	о. Н. Проценко, Балтимор	1.00
С. Набора, Акрон	2.00	П. Волічинський, Вудсайд	1.00
Ч. Шкамбара, Рагвей	2.00	М. Чабан, Клифтон	1.00
С. Сивий, Клівленд	2.00	Т. Стойко, Тавнтон	1.00
І. Мацалак, Бетлегем	2.00	Я. Данилюк, Ренитен	1.00
Н. Малинчук, Левендейл	2.00	Л. Фігурський, Йонкерс	1.00
М. Шаран, Брактон	2.00	Я. Вовчок, Вотервлит	1.00
І. Оліяник, С. Дірфилд	2.00	В. Шевченко, Геммонд	1.00
		В. Федик, Іст Орендж	1.00
А. Кирилюк, Геллок	2.00	В. Білецький, Грінвил	1.00

„Метелик" в Українському Народному Домі в Ню Йорку

Вистава дитячої п'єси „Метелик" 23 лютого в Українському Народному Домі в Ню Йорку була показником того, скільки можна зробити для виховання молодого покоління самовідданою, жертвенною працею. Імпрезу було влаштовано спільними силами Українського Музичного Інституту під керівництвом проф. Володимира Цісика і Студії Мистецького Слова, під керуванням п-ні Олімпії Добровольської. Текст дитячої п'єски пера Наталі Забіли „Метелик" повністю гармонізував з музично-вокальними точками у виконанні оркестри і дитячого хору УМІ, в числі коло 60 дітей. Фортепіяновий супровід імпрези спочивав у досконалих руках п-ні Евгенії Чапельської, мистецьке сценічне оформлення „Метелика" зробив артист-маляр Любомир Кузьма.

Вистава почалася „Дитячою Симфонією" Гайдна у виконанні смичкової оркестри УМІ під управою проф. В. Цісика. Далі йшла п'єска Н. Забіли „Метелик" при першорядній обсаді таких юних акторів: Метелик — Лесь Лабунька, Павук — Аскольд Лозинський, Кажан — Олесь Стефанюк, Вишнева Квіточка — Наталя Чума. Мурахами були Уля Ільницька і Марійка Костів, „Бджілками" — Ліда Прокоп, Оксана Шуль, Ліда Голюка. Ролі заповідачів з успіхом виконували: Адріян Сливоцький, Андрій Стефанюк. „Дует мурашок" Квітка Цісик і Ляриса Магун.

Відома вже з своїх численних виступів не тільки на дитячих імпрезах смичкова оркестра УМІ виконала в'язанку народних пісень в музичній обробітці В. Цісика; а дитячий хор відспівав: „Ой, зібралися всі комахи", „Ой, на горі та женці жнуть", „Ой, і не гаразд", „Та туман яром" і „Попід гаєм-гаєм". Солістками в цій частині ще раз виступали К. Цісик і Л. Магун, які відспівали „Дует про Рідну Школу".

Після мистецької частини імпрези стараннями Батьківського Комітету при УМІ влаштовано „велику" костюмову забаву для всіх малих метеликів, зайчиків, жучків та інших симпатичних комашок. Були народні танці, фантова льотерія, гри і забави та всякі несподіванки. Було багато гамору, сміху, веселого дитячого щебетання. Для дорослих, що доволі громадно заповнили велику залю УНДому, був смачний буфет. Приємно було спостерігати, що на „Метелика" привели або приносили своїх малят ще дуже молоді батьки та матері, які 15 років тому приїхали до цієї країни не так багато старші за своїх теперішніх „метеликів" і „мурашок". Велике признання належиться Дирекції Українського Музичного Інституту, п-ні Олімпії Добровольській, п-ні Е. Чапельській, Батьківському Комітетові та всім юним виконавцям за дуже вдалу, культурну імпрезу. (К.)

Як ми Джемборували

Таборування на минулорічному Джемборі в Маратоні в Греції було не легке. Господарі — грецькі пластуни дали кожній групі кусок землі, дуже оригінальну, глиняну випалену малу піч — вугілля, сухі харчі — і на тому кінець. Решта залежала від кожного, і хто, як умів, так господарив — таборував, їв, спав. Українська група мала прекрасних кухарів в особах сеньйора з Англії і юнака з Німеччини. Вони знаменито варили, нам все смакувало — лиш деколи було замало.

Табори були розміщені на 10 миль довготи і 10 миль ширини, в долині, між безлісистими горами. Та долина — це було висушене багно, дослівно без деревини, поросла сітником, скошені якого корчі кололи ноги.

Що правда, то росло кілька карловатих сосон над берегом моря, але там ніхто не таборував, в тім ліску правились в неділю Богослужби. До того часто віяли вітри, збивали куряву, при тім гаряч, посуха та брак води до пиття — наказували ховатись в тінь шатер і перебути той найгарячіший час дня від 12-ої до 2-ої по полудні. То був час сієсти, в яку у нас жаден на початку не хотів вірити, що така існує. Води до купелі, тушів було подостатком, як теж до миття посуди — і в лятринах.

Був ще один великий плюс — не було ні мух ні комарів. Їх вигублено перед приїздом пластунів і вигублювано ще під час нашого побуту. За те, сила - силенна цвіркунів, але більші і більше співучі, як в Україні, які давали нам справжні концерти. Вже були на тому Джемборе спортові та мистецькі змагання. Спорт ще трактовано по мачошиному. За те мистецтву присвячено дуже багато уваги та й дано модерну назву „культурама". Кожний підтабір мав один день на ті ж змагання.

В спорті були марші, біги, скоки, плавання, стріляння — там були два українські учасники, вкінці морське та летунське пластування. До спорту ще додали „працю Геркулеса" — та дуже тяжку — бо вимагає відваги, сили і сприту. Приміром перелізти через 12 опон самоходних ,завішених на линві, або видрапатись на 10 стіп високий, прямий пліт - перешкоду і злізти, в повному обтяженні. Найкращі змагуни із підтаборів ставали до фіналів, а першуни були винагороджувані грамотами.

„Культурама", — це показ вмілостей. Гуртки пластунів показували те, що найкраще вміли, те, що їм питоме, своєрідне. То були співи, танці, музика, скечі, варення, печення,слюсартво, гончарство, ковальство, токарство — різьба Родезійці пекли паляниці, французи хліб і солодке, араби варили і гостили какао. Українці гуляли при своїй оркестрі — нам дуже тоді була придалась бандура — або добрий квартет - спів. „Культурама" відбувалась на площі огородженій із трьох сторін дротяним плотом, була і вежа для заповідача і фотографа. Сцена — то була цементова долівка на землі — і щойно під кінець Джемборі влаштовано ще другу сцену на підвищенні. Площа мала повно перешкод, в яких пластуни показували свої вмілості.

Крім виступів поодиноких гуртків із підтаборів були і виступи спільні — національні на арені, яка була побудована в горах біля двох миль поза таборами, де сиділось на узгірях гір. На тій же арені були відкриття і закриття Джемборе.

Найбільшою новиною для пластунів були виступи пластунів із Африки. Багато із них виступали вперше. Від їх виступів віяло примітивом. Всі їх рухи майже однакові, співи то переважно перекликування та вівкання, а музика — бубни та тарахкала, в скечах борба з темними силами. Але все то було їхнє і мало свою красу.

Пластуни із Америки відтворювали маратонський бій — бо мали повно музики і танців. Переважали індіянські співи і танки, чомусь пластунів - індіян не було та робили це білі. Ця заввага була прикра для американської пластової молоді.

Та вкінці характерним того ж Джемборе було ще й те, ща залишили головні ватри та виступи, а дали місце ватрам по підтаборах, — тим самим роздрібнили виступи — то і була нагода для всіх пописуватись.

Все те відбувалось в Джемборе під його ж кличами — „Будь пластуном вище і ширше".

Сеньйор

Спортові вістки з України

Збірна „Аванґарду" чемпіоном Другої Спартакіяди України.

В програмі Другої Зимової Спартакіяди України відбулися теж гаківкові першості між збірними спортових організацій „Динамо", „Аванґард", „Буревісник" і „Спартак". Гаківкарі „Аванґарду" стали першунами Спартакіяди, здобувши в кінцевих грах перемоги 5:3 над „Динамо" і 7:4 зі студентами „Буревісника". Найкращими змагунами „Аванґарду" були: воротар Ребянський, оборонці Сущинський і Панов, та напасники Блошенко і Рудик.

Лещетарські змагання в Рахові.

Коли вільні народи готувалися до Зимових Ігрищ в Інсбруку, лещетарі України випробовували свої сили на схилах українського „олімпійського селища" в Рахові, бо московські окупанти не дозволили українцям брати окремої участи в Ігрищах. В змаганнях у Рахові взяло участь 100 лещетарів, в цьому 4 майстри спорту і 51 першун. В крутобігу чоловіків на трасі 650 м із схилом 180 м переміг И. Тур з Рахова з часом 2,17.7. В конкуренції юнаків перше місце зайняв М. Климпуш, уродженець Ясеня, студент київського автошляхового інституту. Його час був 2,29.1. Дальші місця припали: І. Проболовському з Рахова і О. Сохацькому з Києва. В з'їздовому бігу на 400 м. здобув перше місце М. Мисинчук з часом 1,48.0 двох з'їздів. Друге місце зайняв М. Мочерняк, а третє Прокопюк.

В крутобігу юначок на віддалі 400 м із 52 і 45 воротами вийшла на перше місце Л. Щеголева з Києва (час 1,43.0) перед Т. Александровською з Києва і З. Козир з Ужгороду. В групі молодших юначок перемогла В. Погребна з часом 1,43.2, за якою опинилися Г. Грипіняк і Г. Петруняк. У великому крутобігу довжиною 800 м. зі схилом 155 м та 32 воротами серед жінок вийшла першуном Д. Николин. На трасі 900 м з 38 воротами Віра Погребна здобула перше місце серед жінок і юначок з часом 1,01.8. Серед юнаків М. Климпуш проїхав за 1,03.0 трасу 1,000 м із 44 ворітьми. В швидкій їзді жінок Віра Погребна знов осягнула перше місце, між чоловіками вийшов переможцем И. Тур, а молодий М. Климпуш виграв у конкуренції юнаків.

Київ — Москва 48.1 : 48.1

Між містами Києвом та Москвою відбулися за посередництвом телевізії змагання художної гімнастики. Кияни виступали перед телевізійними апаратами в київській консерваторії, а москвичі в залі „Крил Рад" у Москві. Змагання почалися вправою з шарфою до музики Чайковського, в якій „москвичка Т. Ґудзенко" здобула оцінку 9.35 точки, а киянка Л. Мазур гіршу оцінку 9.3 точки через брак викінченя вправи. По 9.5 точки одержали українка Н. Горбенко і москвичка О. Крамер. Так само рівні точки припали українці В. Удол і її суперниці Р. Панкратієвій, по 9.55 точки. По 9.8 здобули українка Олена Бірюк і москвичка Л. Савінкова. В останній парі зустрінулися „москвичка" (?) Т. Кравченко, осяг якої був 9.9 і киянка Л. Парадієва з точками 9.95. У підсумках міст Київ і Москва зібрали рівне число точок 48.1. В репортажі цих змагань звітодавець Б. Осипов написав у „Радянському Спорті" ч. 21 таке:

... „А як же бути з перехідним кришталевим кубком редакції журналу „Огонек", який чекає перших своїх володарів? Головна суддівська колеґія в Москві довго радилась і винесла, нарешті, рішення, яке, на наш погляд, було солідною ложкою дьогтю у це цікаве і гідне наслідування змагання. А саме: присудили кубок „Огонек" команді Москви. Мотиви? Дуже сумнівні: мовляв, у травні на всесоюзних змаганнях до виступу серед дівчат допускатимуться лише спортсмени не старші 1947 р. народження, а учасниця телематчу киянка Н. Горбенко народилася в 1946 році.., Абсолютно незрозуміло ,яке відношення має телематч до наступних всесоюзних змагань. По друге, рік народження юної киянки був відомий головній суддівській колеґії до початку матчу, але тоді ніхто і слова не сказав. По - третє, Ніні Горбенко ще не минуло 18-ти років. Якщо вже головна суддівська колеґія не наважилась присудити кубок команді Києва за найвищу індивідуальну оцінку (Л. Парадієвій), то принаймні можна було б прийняти компромісове рішення — півроку кубок в Москві півроку в Києві..." — Ось так виглядає московська справедливість! Коментарі зайві.

Подав О. Твардовський

Президент про ріст економіки внаслідок зменшення податків

Вашинґтон. — Президент на пресовій конференції 7-го березня цього року передбачав кращий розвиток економіки в найближчому часі внаслідок того, що Конґрес погодився на зниження прибуткових податків на суму $11-500 000 000. Президент із повним оптимізмом оцінював теперішню економічну ситуацію ЗДА і казав, що економіка почала зростати вже тому, що продуценти і бизнесмени почали збільшувати інвестиції вже в попередніх місяцях, сподіваючись зменшення податків. Тепер інвестиції ще більше зростуть, коли 27-го лютня підписано закон про зменшення податків. Число безробітних вже виявляє тенденцію до зменшування, а число затруднених зростає в тому самому часі. Так само збільшуються інвестиції в нові фабрики та фабричне приладдя, ціни на товари є певні, а біржові акції йдуть вгору. Президент заповів, що вже 15-го березня він на телевізійній програмі звітуватиме народові ЗДА про своїх перших 100 днів в Білому Домі. Президент був в доброму гуморі ввесь час і під час відповідей не мав тієї треми, яку видно було в нього під час першої телевізійної програми, що була 29-го лютого. Це була сьома пресова Конференція Джансона, і тільки друга — передавана телевізією. Президент сміявся на початку і наприкінці конференції, яку започаткував повідомленям про різні номінування. Між іншим, Президент знов найменував на голову Міжстейтової Торговельної Комісії Лоренса К. Волрада; Джеймса Л. Робертсона на 14-річну каденцію до Ради Федеральної Резерви, а Гю Овенса на члена Забезпеченевої Біржової Комісії. Президент Джансон повідомив про організацію Комісії в справах консервації Білого Дому. Ця Комісія має дбати про те, щоб Білий Дім залишився „живим заповітом для американського народу, який цю працю буде продовжувати". Пані Кеннеді погодилася бути одним із членів цієї Комісії. Вона була ініціятором праці в цьому напрямку в останніх трьох роках.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

П'ЯТНИЦЯ, 13-го БЕРЕЗНЯ 1964 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Зап. Січ 371 Відд. в год. 8-ій веч. в Січовій залі. Проситься членів платити свої вкладки на зборах Відділу. — І. Оверко, предс., П. Заболоцький, кас., Ю. Баранюк, секр.

СУБОТА, 14-го БЕРЕЗНЯ 1964 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва Мир 324 Відд. в год. 7-ій веч. Проситься прибути і вирівняти членські вкладки. — Ів. Струк, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Дарахівщина 275 Відд. в год. 7-ій веч. в церковній залі. Товгуючих членів проситься вирівняти вкладки. — Управа.

БРУКЛИН, Н. Й. Квартальні збори Т-ва Запор. Січ 325-ий Відд. точно о год. 8-ій веч. На дуже важні справи, проситься членство численно прибути. — А. Цюпа, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори Б-ва св. Дмитрія 288 Відд. в год. 7-ій веч. в церковній залі. Довгуючих членів, проситься вирівняти свої вкладки. — А. Данилюк, предс., В. Заґвоський, кас., Д. Мушастий, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 270 Відд. в год. 7-ій веч в УНДомі при 90-96 Фліт вул. Проситься членство прибути, бо є важні справи. — А. Шаран, М. Баран, С. Островський.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Т-ва ім. А. Гончаренка 204-ий Відд. в год. 6-ій веч. в залі Укр. Правосл. Церкви 206 E. 11-та вул. Довгуючих членів, проситься вирівняти залеглі вкладки. — П. Марко, предс., д-р В. Палідвор, секр.

НЕДІЛЯ, 15-го БЕРЕЗНЯ 1964 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Рожд. Пресв. Богородиці 86 Відд. в год. 4-ій по пол. в парафіяльній залі. Проситься членство прибути на ті збори. — А. Стрілець, пресд., К. Яраславська, касир, С. Гунька, секр.

Посмертні згадки

МИКОЛА ГЕРЕЧКА, член Т-ва ім. Т. Шевченка 349 Відд. УНСоюзу в Менвил, Н. Дж., помер 17 січня 1964 р. на 64 році життя. Покійний родився в с. Юськовичі, пов. Золочів, Україна, до УНС вступив в груднї 1950 р. Полишив в глибокому смутку брата Иосафата, сестри Анну, Марію і Теклю, та багато споріднених і посвоячених тут в Америці і в Україні. Тлінні останки Покійного спочивають на цвинтарі в Менвил, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Окопний, секр.

НИКОЛА ЕВАНЕЦЬ, член Б-ва св. Ів. Хрестителя 292 Відд. в Дітройті, Миш., помер 27 лютого 1964 р. на 75 році життя. Покійний народився в с. Станіславчик, пов. Броди, Україна. Полишив у смутку дружину Параскевію, в Україні сина Степана і доньку Анну, а в Америці прибраного сина Василя і доньку Марію, 12 внуків і 8 правнуків. Похорон відбувся 2 березня ц. р. з похоронного заведення до церкви св. Ів. Хрестителя при участі рідні, членів Б-ва та приятелів. Тлінні останки Покійного спочивають на цвинтарі Holy Cross.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Федик, секр.

ІВАН ДОВГИЙ, член Т-ва ім. Т. Шевченка 349 Відд. УНСоюзу в Менвил, Н. Дж., помер 17 січня 1964 р. на 66 році життя. Покійний родився в с. Пилипці, пов. Борщів, Україна, до УНС вступив в лютому 1950 р. Полишив в глибокому смутку дружину Евдокію, тут в Америці, та родину в Україні. Тлінні останки Покійного спочивають на цвинтарі в Менвил, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Окопний, секр.

Розшуки

Параня Бойчук пошукує Володимира РИПЯКА сина Ілька і Парані з с. Сулятичі, пов. Стрий. Має знаходитися десь у Канаді. Хто знав би його теперішню адресу, або він сам, прошу написати на адресу:
Michael Brozyna
96 St. Marks Place
New York 9, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 5202. Тарзан підозріває...

— Немає чого турбуватися, — гордо сказав Тарзан. — Коли Боббі нас охороняє, то ми всі спокійно можемо спати.

І знов всі пішли на відпочинок, але тепер мавполюд лежав і чував, роздумуючи про випадок.

Його брови покрилися зморшками підозри... — Чи це є можливе, щоб поява змії була звичайним випадком?